

Datum vergadering	3 juli 2025
Omschrijving agendapunt	Zienswijzen financiële stukken gemeenschappelijke regelingen
Portefeuillehouder	Burgemeester M. Vermue Wethouders B. van Assche, C. Simons en P. van de Vijver-van Deursen
Samenvatting	
Via één voorstel bieden wij uw raad alle financiële stukken aan van de aan ons verbonden partijen. Per gemeenschappelijke regeling stellen wij een zienswijze voor. Hierbij baseren wij ons op het overzicht van de Zeeuwse samenstellingscommissie en de verschillende adviezen vanuit de begeleidingscommissies.	

Aan de raad,

Inleiding

Elk jaar ontvangt u de begrotingen, eventuele begrotingswijzigingen en jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) van diverse gemeenschappelijke regelingen (GR). Op basis van het rapport 'Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland' van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten (VZG) werken we naast een begeleidingscommissie per gemeenschappelijke regeling met een Zeeuwse samenstellingscommissie. Deze commissie zorgt voor een uniform format voor begrotingen, jaarstukken, tussentijdse rapportages en begrotingswijzigingen. Het doel is een overzichtelijke en efficiënte behandeling van de stukken binnen de verschillende gemeenten in Zeeland. Het idee is dat de gemeenteraden de financiële stukken van de gemeenschappelijke regelingen in dezelfde vergadering behandelen.

Op de begrotingen en begrotingswijzigingen kunt u een zienswijze geven. Op de jaarstukken kan dit alleen in die gevallen waarin er een voorstel voor resultaatbestemming is opgenomen. Net als vorig jaar leggen we een gezamenlijk voorstel aan u voor. In de onderstaande kopjes gaan we per gemeenschappelijke regeling kort in op de adviezen van de begeleidingscommissie (BC) en de samenstellingscommissie (SC) en de zienswijze. Eerst komen de Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen aan bod en vervolgens de Zeeuws-Vlaamse gemeenschappelijke regelingen. We sluiten het voorstel af met de gevolgen voor onze begroting.

GGD Zeeland

Jaarrekening 2024

Op 23 april 2025 heeft de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) de jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag) 2024 en het besluit over de resultaatbestemming 2024 van de GR GGD aangeleverd. Zij vragen om kennis te nemen van deze stukken.

Het jaarresultaat van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland over 2024 bedraagt €1.202.129 positief. Voor het onderdeel GGD Zeeland bedraagt het gerealiseerd resultaat €1.064.127. Het overige positief resultaat van €138.002 valt onder onderdeel Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) en Taskforce Jeugd (TFJ).

Het resultaatbestemmingsvoorstel 2024 is door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het Algemeen bestuur heeft daarbij besloten:

Ten aanzien van organisatieonderdeel GGD Zeeland

- €12.019 (op niveau individuele gemeenten) per saldo in mindering te brengen op de bestemmingsreserve gemeentelijke projecten
- €778.953 terug te betalen aan de deelnemende gemeenten, op basis van de voor de begroting 2024 geldende inwoneraantal en de verdeling daarvan
- €297.193 toe te voegen aan de algemene reserve

Ten aanzien van organisatieonderdeel IJZ

- €138.002 terug te betalen aan de gemeenten. Voor Sluis gaat het om €5.028

1^e begrotingswijziging 2026 (Inkoop Jeugdhulp Zeeland)

Dit voorstel staat als apart raadsvoorstel op de agenda ter zienswijze.

Begroting 2026

De Programmabegroting bestaat uit drie inhoudelijke onderdelen, namelijk Publieke Gezondheid, Veilig Thuis en Inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Algemeen

De GR GGD Zeeland zet zich, samen met de Zeeuwse gemeenten, in op een sterke publieke gezondheid. Het jaar 2026 staat bekend als het jaar van de financiële uitdagingen voor zowel gemeenten als betrokken partijen. Ook voor de GR GGD Zeeland heeft de, door de VZG ingestelde bezuinigingsrichtlijn (-2,2%) en uniforme indexeringsrichtlijn (0%), consequenties op de (financiële) bedrijfsvoering. De impact is gedeeltelijk in beeld gebracht middels kansrijke scenario's en niet te verantwoorden scenario's.

Vanwege de verhouding tussen personele en materiële lasten (83% / 17%) mag de GR gemotiveerd afwijken van de bezuinigingsrichtlijn. De GR GGD Zeeland heeft in haar begroting rekening gehouden met de afwijking van deze richtlijn.

Publieke gezondheid

In de Programmabegroting schetst de GGD Zeeland de ontwikkelingen die de komende tijd spelen op het gebied van de publieke gezondheid en die van invloed zijn op de activiteiten van de GGD Zeeland.

Vanaf 2023 zijn er noodzakelijke structurele en deels ook incidentele middelen toegekend om de basis op orde te brengen bij GGD Zeeland. Dit was nodig omdat de GGD op diverse onderdelen door de ondergrens zakten. De begrotingswijziging 'Basis op Orde' van de GGD betrof de primaire processen ten aanzien van de Algemene Gezondheidszorg, de bedrijfsvoeringsprocessen en het leidinggevend kader. Buiten scope zijn hier de jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis.

In het vierde kwartaal van 2024 is een externe tussenevaluatie uitgevoerd door Lysias advies. Zij hebben onder meer geconcludeerd dat de capaciteitsinzet en aandacht voor het uitvoeren van de wettelijke taken is verbeterd en dat de GGD financieel minder kwetsbaar is door de verbetermaatregelen die daarop zijn genomen. Voor 2025 en verder blijft het een uitdaging voor de GGD om medewerkers te blijven binden en boeien.

In 2025 zijn er extra financiële middelen beschikbaar gesteld aan de GGD vanuit het Rijk in het kader van de Pandemische Paraatheid.

Binnen de ontwikkelingen IZA (Integraal Zorgakkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) stelt de GGD zich op als kennispartner en zijn er vanuit de GGD projectleiders aangesteld binnen de diverse ketenaanpakken.

Veilig thuis

In 2024 is een structurele verhoging van de formatie ingezet. Het aantal meldingen, adviezen en vervolgdiensten blijft toenemen. Dit heeft mede te maken met de toename van de complexiteit en multiproblematiek van casuïstiek.

Programma Inkoop Jeugdhulp Zeeland (IJZ)

De lasten voor jeugdhulp zijn vanaf de begroting 2024 opgenomen in de dertien gemeentelijke begrotingen, gebaseerd op prognoses die daarvoor door IJZ worden ontvangen. In deze programmabegroting zijn alleen de uitvoeringslasten- en baten van IJZ begroot.

Samenwerking en huisvesting GGD/VRZ

Apart op de agenda staat een voorstel over een voorgenomen besluit op verdere samenwerking en huisvesting van de GGD en de VRZ. Eventuele kosten voor 2026 en verder, die naar aanleiding van dit besluit consequenties heeft voor de gemeenten, konden nog niet verwerkt worden in de begroting.

Programmabegroting 2026 – 2029

De GR GGD Zeeland heeft eerder voor het Algemeen Bestuur (AB) de consequenties van de VZG-richtlijnen in beeld gebracht. Tijdens het AB van 11 april 2025 zijn op basis van deze inzichten bestuurlijke keuzes gemaakt. De consequenties van de keuzes zijn verwerkt in de voorliggende begroting. Op hoofdlijnen zijn de volgende twee keuzes ingezet:

- Een bezuiniging realiseren tot een bedrag van € 445.000 structureel met inachtneming van het uitvoeren van de kansrijke scenario's
- Het tekort van € 678.500 op te vangen door de gemeentelijke bijdragen voor 2026 te verhogen. De VZG-richtlijn wordt hiermee niet toegepast.

Om deze stijging deels te compenseren, stelt de GGD een pakket maatregelen voor met een structurele besparing van circa € 445.000. Vier kansrijke scenario's zijn daarvoor in kaart gebracht:

- Meer projectsubsidies en uitbreiding markttaken: Dit sluit aan bij de ambitie om 'een stap naar voren te zetten' en verder te ontwikkelen als kennispartner.
- Stoppen met specifieke taken: Zoals de Verwijsindex Risicjongeren (VIR) en het Calamiteiten Toezicht WMO. Het beëindigen van de overeenkomst met Multisignaal inzake de VIR per 2026, bespaart in totaal circa € 110.000 structureel per jaar.
- Openhouden van vacatures: Voor twee maanden, tenzij de continuïteit van cruciale dienstverlening in het gedrang komt.
- Inzet van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve: Conform het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK).

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
Jaarrekening 2024	Akkoord	Voor kennisgeving aannemen
Resultaatbestemming 2024	Akkoord	Voor kennisgeving aannemen
Begroting 2026	Positieve zienswijze	Positieve zienswijze vanwege een goed doorlopen proces en de gevoerde inhoudelijke discussies, in afstemming met de begeleidingscommissie.
1 ^e begrotingswijziging 2026	Positieve zienswijze	Positieve zienswijze
Zienswijze Wij stellen u voor - Kennis te nemen van de jaarstukken 2024 - Een zienswijze in te dienen op de begroting 2026. Hierbij stellen we u voor om de volgende kritische bedenkingen mee te geven • De “niet te verantwoorden scenario's” zijn onvoldoende financieel onderbouwd, waardoor een juist beeld van de bezuinigingsscenario's ontbreekt. Zeker in relatie tot de keuzes die gemeenten in het jaar 2026 zelf moeten gaan maken. • De GGD te verzoeken om de raad op de hoogte te houden van de voortgang van de ingezette te realiseren bezuinigingsscenario's		

O.L.A.Z.

Jaarrekening 2024

De jaarrekening O.L.A.Z. 2024 sluit af met een positief saldo van € 129.846 op basis van de onderstaande factoren:

- + voordeel uit bonus-malus regeling door goede kwaliteit GFT (groente fruit tuinafval)
- + gunstiger marktprijzen OPK (oud papier en karton)
- + gunstige verwerkingskosten en marktprijzen flessenglas
- hogere exploitatielasten milieustraten door meer afvalaanbod en hogere beheers- en personeelskosten
- extra overige kosten voorbereiding circulair ambachtscentrum en realiseren overslaglocatie Middelburg

Begrotingswijziging 2025

O.L.A.Z. ziet twee aanleidingen om een 1^e begrotingswijziging door te voeren:

- Significante verhoging van de exploitatiekosten van de milieustraten (meer personeelskosten en hoger afvalaanbod).
- Verschuiving opdracht uitvoering afval sorteeranalyses van OLAZ naar gemeenten

Ontwerpbegroting 2026

Afvalinzameling

In de begroting O.L.A.Z. 2026, is binnen het tarief voor restafval rekening gehouden met een tarief voor verbrandingsbelasting van € 42 per ton. Mogelijk kan dit bedrag op Rijksniveau worden verhoogd. Ander onzeker component betreft de mogelijke bonus-malus regeling voor de kwaliteit van het ingezamelde GFT. Dit mogelijk lagere tarief is niet meegenomen omdat onzeker is of de gestelde kwaliteitsnorm in 2026 ook weer daadwerkelijk wordt behaald.

Voor wat betreft de opbrengststromen is een inschatting gemaakt van de marktprijs. Deze kunnen echter in praktijk lager of hoger uitvallen. Voor oud papier en karton (OPK) is deze verwachte opbrengst verlaagd naar de gemiddelde marktprijs van 2024. Voor de afvalstroom flessenglas wordt een (geringe) verlaging van opbrengsten voorzien in 2025 vanwege afnemende hoeveelheden.

Voor wat betreft de afvalstroom plastic, metalen en drankenkartons (PMD) is te noemen dat de verwerking- en transportkosten zijn opgenomen in de O.L.A.Z.-begroting. Hierbij is sprake van een geraamde tariefverlaging van € 11 naar € 7 per ton. De inzamelvergoeding wordt jaarlijks opnieuw door het afvalfonds bepaald en hangt tevens samen met het toegestane vervuilingpercentage (2024: €245 per ton en maximaal 15% vervuiling).

Verder is sprake van een indexering op het gebied van personeel, overslag- en transportkosten binnen de verwerking van de afvalstromen.

Afvalstromen milieustraten

Voor wat betreft de milieustraten is gezien de tarieven van 2025 rekening gehouden met een stijging in verwerkingskosten van grof afval. Met name op de volgende afvalstromen is sprake van een tariefsverhoging: vlakglas, klein chemisch afval, grondverwerking, destructieafval. Anderzijds zijn binnen andere afvalstromen meer voordelige tarieven zoals in afgewerkte olie.

Voor wat betreft hoeveelheden is geen rekening gehouden met de zichtbare stijging over 2024 vanwege de komst van de toegangscontrole op de milieustraten eind 2025.

Kosten milieustraten

Beheerskosten

Vanwege de afschrijvingskosten van de kapitaallasten voor wat betreft de toegangscontrole op de milieustraten betekent dit vanaf 2026 een verhoging van de kosten per inwoner.

Personeelskosten

Verder is er een stijging van personeelslasten voorzien door afgesproken loonstijgingen volgens de CAO Grondstoffen Energie en Omgeving (GEO), een hoger ziekteverzuim en meer benodigde uren vanwege drukte op de milieustraten.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
Jaarrekening 2024	Positief	Voor kennisgeving aannemen
1 ^e Begrotingswijziging 2025	Positief	Positieve zienswijze
Begroting 2026	Positief	Positieve zienswijze. Het bestuur van het OLAZ te verzoeken, in verband met de constatering die zijn gemaakt bij de punten 4 en 5 van het advies van de samenstellingscommissie, in toekomstige begrotingen een striktere scheiding aan te brengen tussen de apparaatskosten en de overige (directe) kosten.
Zienswijze Wij stellen u voor om: 1. onder voorwaarde van een goedkeurende accountantsverklaring kennis te nemen van de jaarrekening O.L.A.Z. 2024; 2. een positieve zienswijze in te dienen op de 1e begrotingswijziging O.L.A.Z. 2025; 3. een positieve zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting O.L.A.Z. 2026.		

RUD Zeeland

Jaarrekening 2024 en resultaatbestemming 2024

Jaarrekening 2024

Het resultaat van de jaarrekening 2024 is € 661.026 negatief. Dit wordt vooral veroorzaakt door minder productie dan voorzien in de - in december vastgestelde - 3e begrotingswijziging. Door de omvang en de late datum van vaststelling van de 3^e begrotingswijziging is dit niet volledig gerealiseerd.

De jaarstukken bevatten nog niet de controleverklaring van de accountant en het verslag van bevindingen. Deze zijn nog niet beschikbaar, omdat de controle nog niet is afgerond. De definitieve jaarstukken komen in het DB van de RUD Zeeland van 26 mei 2025 aan bod. Vaststelling van de jaarrekening is voorzien in het AB van 23 juni 2025.

Resultaatbestemming 2024

Er zijn nog veel onzekerheden die in het kader van het robuust worden nog op de RUD afkomen. Daarom is het op dit moment volgens de RUD Zeeland niet wenselijk om de algemene reserve in te zetten voor de gedeeltelijke dekking van het nadelige resultaat over 2024. Het voorstel is om het volledige negatieve resultaat

over 2024 van € 661.026 te verrekenen met de deelnemers. De verdeling van dit bedrag zal conform de vastgestelde Bijdrageverordening verrekend worden op basis van de werkelijke relatieve bijdragen over 2024 (excl. materieel budget). De gemeente Sluis heeft in 2024 € 1.048.000 aan voorschotten betaald. Door onderproductie door de RUD in 2024 is er € 245.729 te veel betaald. Met de verrekening van het negatieve resultaat krijgt de gemeente Sluis over 2024 nog € 206.627 terug.

Begroting 2026

De ontwerpbegroting van de RUD is beleidsarm. Dit betekent dat de begroting alleen de bestaande afspraken, veranderingen in bestaand beleid bevat. En wettelijke wijzigingen conform de afspraken binnen de VZG.

De ontwerpbegroting 2026 borduurt voort op de begroting van 2025 na 1e wijziging, aangevuld met de extra middelen op basis van het niet toegekende deel van de jaarschijf 2025 (maximering in de eerste begrotingswijziging 2025) en de jaarschijf 2026 (en verdere jaren) zoals die zijn opgenomen in het ingroeimodel behorend bij het plan 'Samen naar een robuuste RUD Zeeland'.

Daarnaast zijn opgenomen de extra benodigde middelen voor de nieuwe dienstverlening en huisvesting vanaf 1 januari 2026. Tot slot is verwerkt de warme overdracht bodem (verschuiving bevoegd gezag van provincie naar gemeenten) en de overheveling van de bedrijven die na de invoering van de omgevingswet onder de basistaken vallen en die nog niet waren overgedragen aan de RUD.

Ontwikkelingen in 2025 die van invloed zijn op de ontwerpbegroting 2026:

- Nadere uitwerking Ingroeimodel Plan van aanpak robuuste RUD. Dit is niet van invloed op de totale benodigde middelen, maar kan wel van invloed zijn op de individuele deelnemersbijdrage.
- De gevolgen van invoering Omgevingswet (bijvoorbeeld aanpassing kentallen);
- De herijking van de financieringssysteematiek;
- Een mogelijke herwaardering van een of meerdere functies, als gevolg van collectief ingediende bezwaren tegen de huidige functiewaardering in relatie tot de waardering bij andere omgevingsdiensten.

VZG-richtlijn

De VZG heeft de indexatierichtlijn voor 2026 vastgesteld op 0,0%, bestaande uit 0,0% voor de loongevoelige component en 0,0% voor de prijsgevoelige component. In de begroting is de VZG richtlijn als volgt verwerkt:

	Loongevoelige kosten	Prijsgevoelige kosten	Samengestelde index
Voorlopige VZG-richtlijn 2026	0,0% x 2/3	0,0% x 1/3	0,0%
RUD-ontwerpbegroting 2026	3,4% x 3/4	2,2% x 1/4	3,1%

Omdat de verhouding tussen de loongevoelige en prijsgevoelige kosten bij de RUD afwijken van de door de VZG gehanteerde verhouding van 2/3 : 1/3 wijkt per saldo de toegepaste index (3/4 : 1/4) af van de samengestelde VZG-index. De RUD moet voldoen aan de 6 KPI's om robuust te kunnen zijn. De KPI met betrekking tot de omvang van het regionaal werkprogramma (basis- en milieu gerelateerde plustaken) gaat uit van een ondergrens die gekoppeld is aan het prijspeil van het betreffende begrotingsjaar. Om die reden is er voor gekozen om, in afwijking van de VZG-richtlijn 2026, toch indexering toe te passen.

Daarnaast heeft de VZG een bezuinigingsrichtlijn van +/- 2,2% opgesteld. Gelet op de KPI met betrekking tot de omvang van het regionaal werkprogramma heeft de RUD besloten om de bezuinigingsrichtlijn niet toe te passen.

Voorstel overdracht VTH archieftaken

RUD Zeeland heeft apart nog een voorstel voor de overdracht van VTH archieftaken voor zienswijze toegezonden aan uw raad. Dit voorstel staat als apart raadsvoorstel op de agenda voor zienswijze.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
- Jaarrekening 2024 - Resultaatbestemming	- Nog geen advies - Positief advies	Een positieve zienswijze ten aanzien van de resultaatbestemming 2024 en de jaarrekening 2024. Het tekort (€ 661.021) wordt gedekt door hogere deelnemersbijdragen. Hoewel er voldoende middelen voor de dekking van het tekort in de reserves beschikbaar is om dit tekort te dekken. Het format van de werkgroep gemeenschappelijke regelingen is niet ingevuld door de begeleidingscommissie.
Begroting 2026	Positief advies	In afwijking van het BC advies adviseert de SC een negatieve zienswijze in te dienen. Er wordt niet voldaan aan de VZG- indexatie en bezuinigingsrichtlijn. In de begroting 2026 zijn de financiële consequenties verwerkt van de nieuwe dienstverlening en huisvesting vanaf 1-1-2026, gebaseerd op het desbetreffende AB voorstel van 25 maart 2025. In dit voorstel is onder punt f opgenomen: "Het algemeen bestuur voorstellen om in te stemmen om dit voorstel niet voor zienswijze voor te leggen aan de deelnemers en de verwachte meerkosten per deelnemer te melden bij de desbetreffende besturen zodat die ze kunnen betrekken bij de voorbereiding van hun begroting 2026". Dit is ten onrechte niet via een begrotingswijziging 2025 voorgelegd aan de deelnemers, omdat er vanaf 2025 al structurele effecten aan dit voorstel verbonden waren, waardoor de deelnemers niet tijdig hierop hebben kunnen reageren. Daarnaast merken wij op dat gelijktijdig met de begroting 2026 een voorstel is aangeboden rond de overdracht van de VTH archieftaken met financiële consequenties voor de deelnemers welke niet in de begroting 2026 zijn verwerkt. Het format van de werkgroep gemeenschappelijke regelingen is niet

		ingevuld door de begeleidingscommissie.
Zienswijze Wij stellen u voor om: 1. onder voorbehoud van de accountantsverklaring kennis te nemen van de jaarrekening 2024 maar wel met een kanttekening over de reden van het negatieve resultaat; 2. een kritische zienswijze in te dienen op de resultaatbestemming 2024 volgens het advies van de SC, en met een kanttekening over de hoogte van het negatieve resultaat; 3. een negatieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026 conform het advies van de SC met aanvullende opmerkingen over het traject robuuste RUD zoals omschreven in bijgevoegde concept zienswijze.		

Sabewa

Jaarrekening 2024

Het Visiedocument 2023-2027 beschrijft de koers van Sabewa om tot een burgergerichte, kwalitatief hoogwaardige en efficiënte uitvoeringsorganisatie te komen. In 2024 heeft Sabewa zich gericht op verdere versterking van processen en dienstverlening. Er is met name ingezet op het slimmer werken door middel van automatisering en robotisering en het wegwerken van achterstanden bij heffen, innen en waarderen. Na een eerste begrotingswijziging in 2024 is er eind 2024 door Sabewa verzocht om financiële dekking voor met name de technologie oplossing voor het uitvoeren van de belastingtaken (€ 2.302.114,--), extra middelen voor proceskostenvergoedingen beroepszaken (€ 663.041,--) en het wegwerken van achterstanden in het objectenbeheer (€ 235.000,--). Een groot deel van deze kosten heeft betrekking op 2025 maar zijn middels raadsbesluit middels een éénmalige bijdrage van ruim € 3,2 mln in 2024 gedekt.

Het resultaat over 2024 is € 243.000,-- positief. De belangrijkste oorzaken voor dit resultaat:

- De kosten van de tweede begrotingswijziging zijn deels lager uitgevallen (€ 105.000,--).
- Hogere rentebaten dan begroot (€ 117.000,--) wegens schatkistbankieren. Verder nog voor € 21.000,- lagere lasten.

Resultaatbestemming 2024

Voor het positieve resultaat van € 105.000,-- wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de bestemmingsreserve. Deze middelen worden in 2025 weer aangewend. Aangezien deze middelen hierdoor niet aan de algemene reserve worden toegevoegd dient hiervoor conform het VZG-rapport een zienswijze te worden gevraagd.

Begroting 2026

De jaren 2025-2027 uit het visiedocument zijn bedoeld om te komen tot o.a. viersterren Waarderingskamer, processen worden beheerst, goede interne controles, verdere automatisering en robotisering en een goede PDCA-cyclus. Voor de begroting 2026 is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de realisatie 2024, zodat de begroting 2026 zo realistisch mogelijk is opgesteld en als kaderstellende begroting kan worden ingezet.

Volgens de VZG-richtlijnen geldt voor de begroting 2026 een besparingsrichtlijn van 2,2% ten opzichte van de begroting 2025. Concreet betekent dat een besparing van € 171.475,-- moet worden gerealiseerd. Rekening houdend met diverse prijsindexaties betekent dit dat er per saldo fors bezuinigd moet worden door Sabewa in 2026.

In 2026 wordt o.a. geïnvesteerd in:

- versterking van de financiële afdeling wegens kwetsbaarheid (€ 65.888,--), structureel;
- nieuwe website, informeel burgercontact, nieuw visiedocument en budget voor blijven ontwikkelen (totaal € 205.621,--), incidenteel;

Rekening houdend met deze investeringen, de financiële gevolgen van de prijsindexaties ten opzichte van 2025 (€ 209.667,--), de onttrekking aan de reserves (€ 138.000,--), een besparing op de proceskostenvergoeding van zo'n € 67.000,--, maar vooral door de besparing op de automatiseringskosten (€ 452.078,--) weet Sabewa binnen de bezuinigingsrichtlijn van de VZG te blijven.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
Jaarrekening 2024	Positieve zienswijze	Positieve zienswijze. Van het resultaat wordt ongeveer € 105.000 toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Dit zijn kosten die van 2024 worden doorgeschoven naar 2025. Op basis van het VZG-rapport wordt het vragen om een zienswijze voorgeschreven wanneer het resultaat niet volledig aan de algemene reserve wordt toegevoegd. Een bedrag van € 138.000 van het resultaat wordt aan de algemene reserve toegevoegd. De samenstellingscommissie constateert dat de VZG reserve richtlijn wordt overschreden. Dit betreft echter een eenmalige overschrijding van een tijdelijk gevormde bestemmingsreserve waarvan gepland is deze in 2025 geheel vrij te laten vallen.
Begroting 2026	Positieve zienswijze	Positieve zienswijze
Zienswijze 1. Voorgesteld wordt de jaarcijfers 2024 ter kennisgeving aan te nemen en een positieve zienswijze af te geven met betrekking tot de voorgestelde resultaatsverdeling waarbij ong. € 105.000,-- aan een bestemmingsreserve wordt toegevoegd. De planning is deze bestemmingsreserve in 2025 geheel vrij te laten vallen. 2. Een positieve zienswijze op de begroting 2026. Sabewa Zeeland weet door met name de besparing op de automatiseringskosten binnen de bezuinigingsrichtlijn van de VZG te blijven.		

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 is op 11 april 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze laat een positief jaarresultaat zien van € 686.511,-. Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse incidentele voor- en nadelen volgend uit reguliere bedrijfsvoering en uitgestelde activiteiten die in 2025 worden uitgevoerd. De accountant heeft een goedkeurende verklaring gegeven en uit het verslag zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Begroting 2026

Het meerjarenbeleidsplan loopt van 2022-2025. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan is nog niet opgesteld. De begroting 2026 is vormgegeven in lijn met het huidige meerjarenbeleidsplan en bevat ten opzichte van 2025

geen grote veranderingen en geen nieuw beleid. Ook nieuwe ontwikkelingen zijn nog niet in de begroting verwerkt. De begroting bestaat uit twee programma's: toekomstbestendige brandweezorg en voorbereide crisorganisatie. Daarnaast is er blijvend aandacht voor het thema mens en organisatie.

VZG-richtlijn

Zonder de bezuinigings- en indexatierichtlijn van de Vereniging Zeeuwse gemeenten (VZG) was de begroting 2026 sluitend. Het begrotingstekort voortkomend uit de normale bedrijfsvoering, wat eerder werd gemeld in de begroting 2025 en begrotingswijzigingen 2024, is door het nemen van verschillende maatregelen door VRZ opgelost. VRZ heeft de financiën en taken opnieuw kritisch beoordeeld op efficiency en effectiviteit en gekeken naar mogelijkheden om het begrotingstekort in te perken. Er is een aantal maatregelen genomen, die eraan bijdragen dat de organisatie financieel gezond blijft en minder extra uitgaven heeft op de langere termijn.

Voorbeelden voor besparingen zijn de opleiding van de voltijds officier (van twee naar één) en inkringing van diverse softwarelicenties. In totaal gaat het om een bedrag van € 430.000 in 2026, oplopend tot € 840.000 in 2029. Op 14 november 2024 heeft de Vereniging Zeeuwse Gemeenten ingestemd met een VZG-bezuinigingsrichtlijn en een VZG-indexatierichtlijn. De gecombineerde bezuinigings- en indexatierichtlijn bedraagt -2,2%.

Begroting 2026 is niet sluitend

Vanwege voornoemde richtlijn is er sprake van een niet-sluitende begroting 2026 met een begrotingstekort van € 1.539.540. Dit tekort wordt zoals gezegd volledig veroorzaakt door de bezuinigings- en indexatierichtlijn van de VZG

Voorgestelde oplossingsrichting begrotingstekort

VRZ heeft op verzoek van het algemeen bestuur in kaart gebracht wat de gevolgen zijn als VRZ dit bedrag moet besparen. Uit de analyse blijkt dat VRZ zelf weinig mogelijkheden meer ziet om te bezuinigen. VRZ constateert dat de organisatie op zowel het primair proces, ondersteuning en materieel op veel punten op het minimale niveau zit. Een bezuiniging op korte termijn leidt tot snijden in de uitvoering van cruciale taken op het gebied van brandweezorg, risico- en crisisbeheersing. Deze keuzes zijn niet makkelijk te herstellen. Daarnaast wordt nog steeds rekening gehouden met de door het Rijk afgekondigde bezuiniging van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Voor VRZ komt dit neer op een korting van circa € 1 miljoen. Deze is opgenomen in de risicoparagraaf van de programmabegroting 2026 en nog niet verwerkt in de cijfers van de meerjarenraming.

Om deze reden stelt het algemeen bestuur VRZ het volgende voor:

- a. De VZG-indexatierichtlijn van 0% te heroverwegen en in 2026 een compensatie van 2,1% beschikbaar te stellen.
- b. Voor dekking van de VZG-bezuinigingsrichtlijn 2026 van -2,2% in 2026 een incidentele gemeentelijke bijdrage beschikbaar te stellen van € 787.672.
- c. Vanaf 2027 wordt voor hetzelfde bedrag een taakstelling ingeboekt. Hiervoor wordt VRZ gevraagd ombuigingsvoorstellen uit te werken ter hoogte van € 787.672 met een verdeling van grofweg € 300.000 voor brandweer, € 300.000 voor risico- en crisisbeheersing en € 150.000 voor bedrijfsvoering.

Hoewel het begrijpelijk is dat VRZ voorstelt om een uitzonderingspositie te hanteren omdat dit anders de operationaliteit raakt, is de realiteit dat gemeenten ook moeten bezuinigen. Ook wordt gewezen op een dubbele precedentwerking: als voor VRZ een uitzondering wordt gemaakt voor 2026, doen er mogelijk meer GR'en hier een beroep op. Daarnaast heeft het ook werking richting de toekomstige bijdragen aan VRZ, als nu wordt afgeweken. Dan wordt het in toekomstige situaties moeilijker om dan wel de VZG-richtlijn een op een toe te passen.

Verrekening indexering bij bijgestelde VZG richtlijn

Mocht uw raad besluiten om toch gedeeltelijk of geheel mee te gaan in een uitzonderingspositie voor VRZ, dan luidt het advies om ingeval van positieve bijstelling van de VZG-richtlijn t.a.v. indexering de extra toegekende bijdrage aan VRZ te verrekenen met het dan geldende percentage van indexering. Argument hierbij is dat de indexering structureel doorwerkt en anders 'dubbel' zou worden geïndexeerd.

Oplopende kapitaallasten

In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor de oplopende kapitaallasten die verwerkt zijn in de meerjarenraming VRZ. Al jaren wordt er in de financiële stukken op gewezen dat de kapitaallasten gaan oplopen. Het brandweermaterieel is relatief oud waardoor de komende jaren veel zaken vervangen moeten worden. De kapitaallasten lopen de komende jaren op tot 44 miljoen euro.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Adviezen begeleidingscommissie (BAO) en financiële adviescommissie (ACF)	Advies SC
Jaarrekening 2024	Geen opmerkingen, voor kennisgeving aannemen.	Voor kennisgeving aannemen
Resultaatbestemming 2024	Geen opmerkingen, voor kennisgeving aannemen.	Voor kennisgeving aannemen
Begroting 2026	Op 10 maart jl. waren de stukken nog niet gereed/volledig. Op 20 maart jl. is het afwegingskader in een gecombineerd extra overleg van de ACF en het BAO doorgenomen aan de hand van de schematische weergave. Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) heeft in de bestuursvergadering van 20 februari 2025 gevraagd in kaart te brengen welke gevolgen het heeft als VRZ aan de VZG-richtlijn moet voldoen en daardoor € 1,5 miljoen moet besparen. De hoofdkeuze die voorligt is wel of niet besluiten tot besparing. Uit de hierboven genoemde vraagstelling leiden ACF en BAO af dat de intentie bestaat om besparingen op te leggen. Als deze vraag bevestigend wordt beantwoord door het bestuur, worden op basis van de discussie over de verschillende bezuinigingsopties de volgende suggesties gedaan: → Kijk naar mogelijkheden voor maatwerk per gemeente en breng dat apart in rekening (bijv. de reanimatietaak). → Het schrappen van de niet-wettelijke taken (bijv. de duikteams) ligt het meest voor de hand.	Overeenkomstig het advies van de begeleidingscommissie een negatieve zienswijze af te geven. Door de toepassing van de bezuinigingsrichtlijn wordt een niet sluitende begroting gepresenteerd, waarvan voorgesteld wordt het tekort bij de deelnemende gemeenten neer te leggen.

	→ Bepaalde bezuinigingen kunnen wellicht worden voorkomen door (nog meer) structurele bijdragen van derden (exploitant kerncentrales, havenbedrijven) te verkrijgen. Stel hiervoor een bestuurlijke werkgroep in die mogelijke opties in kaart brengt. → Er wordt geen inzicht geboden op taakniveau. Het schrappen van specifieke taken is daarom niet mogelijk. Bij bezuinigen op formatie kom je dan al gauw uit op het hanteren van de kaasschaafmethode. Kanttekening: als ook de BDUR met 10% gekort wordt, zullen bepaalde bezuinigingen moeten worden heroverwogen	
Zienswijze - De jaarrekening 2024 en resultaatbestemming 2024 voor kennisgeving aan te nemen. - Op de ontwerp-programmabegroting 2026 en voorgestelde oplossingsrichting begrotingstekort een zienswijze in te dienen met de volgende strekking: - Veiligheidsregio Zeeland te verzoeken de VZG-richtlijn toe te passen en de financiële consequenties van de taakstelling van -2,2% (bezuinigingsrichtlijn en indexatierichtlijn) alsnog in de begroting te verwerken. - Ten aanzien van de voorgestelde oplossingsrichting op het begrotingstekort in lijn met het verzoek onder a.: - De VZG-indexatierichtlijn van 0% niet te heroverwegen en in 2026 geen compensatie van 2,1% beschikbaar te stellen. - Voor dekking van de VZG-bezuinigingsrichtlijn 2026 van -2,2% in 2026 geen incidentele gemeentelijke bijdrage beschikbaar te stellen van € 787.672. - De voorgestelde ombuigingsvoorstellen vanaf boekjaar 2027 te realiseren.		

Dethon

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 sluit met een negatief resultaat van € 725.554. In lijn met de Begeleidingscommissie adviseren wij akkoord te gaan met een extra gemeentelijke bijdrage zodat de Algemene reserve van Dethon op voldoende niveau blijft. Voor Sluis bedraagt deze € 159.040.

Via de zienswijze vragen wij aandacht om afwijkingen tijdig in beeld te brengen bij de begeleidingscommissie zodat er een afweging kan worden gemaakt om tussentijds een begrotingswijziging op te stellen.

Begroting 2026

Wij adviseren u om in lijn met het advies van de begeleidingscommissie akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage 2026. Voor Sluis bedraagt deze € 583.184.

Daarnaast stellen wij voor een zienswijze met actiepunten te geven op de aangeboden ontwerp-begroting 2026. Enerzijds gaat het om reflectie op de VZG-norm en het schetsen van een realistisch meerjarenperspectief. Anderzijds is er behoefte aan meer inzicht rondom de financiering van onze wettelijke taken en de besteding van de gemeentelijke budgetten.

De uitvoering van beide opdrachten kunnen Dethon helpen bij de doorontwikkeling van het koersplan en gemeenten bij het maken van keuzes.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
Jaarrekening 2024	Akkoord, ter kennisname	Er is geen advies ontvangen
Begroting 2026	Akkoord, zienswijze met actiepunten	Er is geen advies ontvangen
Zienswijze		
1. Jaarrekening 2024 voor kennisgeving aannemen.		
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2026 met een aantal wensen voor de toekomstige begrotingen.		

Samenwerkingsverband Collectief Vervoer Zeeuws-Vlaanderen (CVV)

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 is in de algemene bestuursvergadering van 10 april 2025 voorlopig vastgesteld.

Uit de jaarrekening blijkt dat de kosten ten opzichte van 2023 zijn gestegen als gevolg van meer vraag naar jeugdzorgvervoer. Naast meer indicatiestellingen zijn ook afstanden naar zorgaanbieders groter door concentratie/centralisatie van zorglocaties.

De kosten van het leerlingenvervoer en van de overhead daalden. Een kostenstijging binnen het WMO-vervoer is vooral toe te schrijven aan de indexatie van de vervoerskosten op basis van de NEA-index (Nationale Energie Efficiency Index).

Begrotingswijziging 2025

Het algemeen bestuur heeft eveneens op 10 april jongstleden besloten om een eerste begrotingswijziging 2025 voorlopig vast te stellen. De directie aanleiding hiervoor is gelegen in

- de ontwikkeling van de (vervoers)kosten in 2024 en in de maand januari 2025;
- de bekendmaking van de definitieve NEA-index 2025; en
- de effecten van de aanbesteding van het doelgroepenvervoer.

Begroting 2026

De cijfers van de begroting 2026 zijn gebaseerd op de laatste kwartaalcijfers 2024, inwoneraantal, VZG-norm en NEA-indexering. De begroting van het WMO-vervoer en vervoer Jeugdzorg is gebaseerd op het 4de kwartaal 2024. Voor de begroting van het leerlingenvervoer zijn de actuele cijfers van de maand januari 2025 doorgerekend naar het aantal schooldagen in 2026. Dit om zo goed mogelijk aan te sluiten op de actueel benodigde voertuiginzet/kosten en de werkelijke (geïndexeerde) tarieven van 2025.

De begroting 2026 is ten opzichte van 2025 verhoogd op basis van de contractuele en wettelijke indexeringen. De definitieve NEA indexering die op de contracten WMO-, jeugdzorg- en Leerlingenvervoer moet worden toegepast is in 2025 1,5% geweest; voor 2026 wordt een NEA index van 3% (schatting) verwacht. De hogere uitgaven zijn daarnaast toe te schrijven aan het prijseffect van de aanbesteding van het doelgroepenvervoer in 2025. De nieuwe vervoerscontracten zijn, in vergelijking met andere Zeeuwse regio's, marktconform.

Hieronder treft u een beknopt overzicht aan van de kostenposten uit de primitieve begroting voor de gemeente Sluis.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Leerlingenvervoer	635.111	672.000	723.250
Vervoer WMO-gerechtigden	684.791	755.000	911.250
Jeugdzorgvervoer	354.013	375.000	440.250
Overhead	21.757	30.7432	25.787
Onvoorzien	0	0	0

Totaal	1.695.672	1.832.743	2.100.537
---------------	------------------	------------------	------------------

Zowel het WMO-, Jeugdzorg- als het leerlingenvervoer zijn zogenaamde open-eind-regelingen.

Adviezen begeleidingscommissie, samenstellingscommissie en zienswijze

	Advies BC	Advies SC
Jaarrekening 2024	Positief	Voor kennisgeving aannemen
1 ^e wijziging 2025	Positief	Positieve zienswijze
Begroting 2026	Positief	Positieve zienswijze
Zienswijze		
1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2024		
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de eerste begrotingswijziging 2025		
3. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026.		

Financiële paragraaf

De financiële gevolgen voor 2026 en verder zullen verwerkt worden in de Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Voor 2025 zijn er ook financiële gevolgen vanuit de gemeenschappelijke regelingen:

Gemeenschappelijke Regeling	Afrekening 2024	Bijdrage 2025 (voor wijziging)	Wijziging 2025	Bijdrage 2025 (na wijziging)	Bijdrage 2026
1 Sabewa	-	€ 863.601,00	-	€ 863.601,00	€ 822.251,00
2 VRZ	-	€ 2.975.818,00	€ 81.375,00	€ 3.057.193,00	€ 3.056.929,00
3 GGD	€ 51.634,00	€ 1.431.669,00	€ 56.092,00	€ 1.487.761,00	€ 1.343.042,00
4 RUD	€ 206.627,00	€ 1.195.900,00	€ -	€ 1.195.900,00	€ 1.615.000,00
5 OLAZ	€ 20.505,00	€ 1.479.090,00	€ 56.390,00	€ 1.535.480,00	€ 1.560.150,00
6 Dethon	€ -159.040,00	€ 530.826,00	€ -	€ 530.826,00	€ 583.184,00
7 Collectief Vervoer Zeeuws Vlaanderen	-	€ 1.746.469,00	€ 88.466,00	€ 1.834.935,00	€ 2.100.537,00
Totaal	€ 119.726,00	€ 10.223.373,00	€ 282.323,00	€ 10.505.696,00	€ 11.081.093,00

De financiële gevolgen voor 2025 worden zoals gebruikelijk ten gunste of ten laste van het saldo van baten en lasten gebracht. Ditzelfde geldt voor de afrekeningen 2024.

Een uitzondering op deze regel betreft de afrekening 2024 van OLAZ. Volgens het gesloten circuit afval wordt deze aan de voorziening afval gedoteerd.

De begrotingswijzigingen 2025 van de VRZ en de GGD worden in een separaat voorstel aangeboden. Voor de volledigheid zijn deze wel opgenomen in bovenstaand overzicht.

Daarnaast is in de gemeentelijke bijdrage voor de Veiligheidsregio Zeeland 2026 ook het aandeel van het begrotingstekort opgenomen (€ 129.000). Financieel is deze opgenomen in de Kadernota 2026-2029.

Het negatieve resultaat van de RUD is verrekend met de deelnemers. Na verrekening met de teveel betaalde voorschotten ontvangen we nog een bedrag van € 206.627.

Voorstel

Wij stellen u voor per gemeenschappelijke regeling zienswijzen in te dienen zoals hiervoor omschreven.

Oostburg, 10 juni 2025

Hoogachtend,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

1. GGD Zeeland

- a. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2024 GR GGD
- b. Jaarverslag en jaarrekening GR GGD 2024
- c. Audit report GGD
- d. Accountantsverslag 2024 GGD Zeeland
- e. Resultaatbestemmingsvoorstel 2024
- f. Aanbiedingsbrief begroting 2026
- g. AB notitie Ontwerpbegroting
- h. Brief correctie begroting 2026
- i. Ontwerpbegroting 2026
- j. Gespreksnotitie AB bezuinigingsscenario's GR GGD
- k. Advies begeleidingscommissie jaarrekening 2024
- l. Advies begeleidingscommissie begroting 2026
- m. Concept zienswijze

2. O.L.A.Z.

- a. Aanbiedingsbrief Jaarrapport OLAZ 2024
- b. OLAZ Jaarrapport 2024
- c. Aanbiedingsbrief 1e begrotingswijziging 2025
- d. OLAZ Begrotingswijziging 2025
- e. Aanbiedingsbrief ontwerp-begroting 2026
- f. OLAZ Ontwerp-begroting 2026
- g. Advies begeleidingscommissie OLAZ 2025
- h. Concept zienswijze financiële stukken OLAZ 2025

3. RUD Zeeland

- a. Concept Jaarrekening 2024
- b. AB-voorstel verrekening resultaat 2024
- c. Advies begeleidingscommissie jaarrekening 2024
- d. Advies begeleidingscommissie resultaatbestemming 2024
- e. AB-voorstel begroting 2026
- f. Begroting 2026
- g. Advies begeleidingscommissie begroting 2026
- h. Concept zienswijze

4. Sabewa

- a. Begeleidende brief bij Jaarstukken 2024
- b. Infographic jaarrekening 2024
- c. Definitieve jaarrekening Sabewa Zeeland 2024
- d. Controleverklaring accountant
- e. Accountantsverslag 2024
- f. Begeleidende brief bij begroting 2026
- g. Infographic begroting 2026
- h. Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
- i. Advies begeleidingscommissie jaarrekening 2024 en begroting 2026
- j. Concept zienswijze

5. Veiligheidsregio Zeeland

- a. Aanbiedingsbrief VRZ
- b. Jaarstukken 2024 VRZ
- c. Publieksversie jaarverslag 2024 VRZ
- d. Begroting 2026 VRZ
- e. Tabellen doorgerekende gevraagde verhoging VRZ
- f. Accountantsverslag 2024 VRZ
- g. Accountantsverklaring VRZ
- h. Advies BAO
- i. Concept zienswijze

6. Dethon

- a. Jaarrekening 2024
- b. Sociaal Jaarverslag 2024

- c. Begroting 2026
 - d. Advies begeleidingscommissie
 - e. Concept zienswijze
 - 7. CVV Zeeuws-Vlaanderen
 - a. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2024
 - b. Jaarrekening 2024
 - c. Aanbiedingsbrief 1e begrotingswijziging 2025
 - d. Begrotingswijziging 2025
 - e. Aanbiedingsbrief begroting 2026
 - f. Begroting 2026
 - g. Concept zienswijze
 - 8. Overzichtsdocument Samenstellingscommissie
-

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 juni 2025

BESLUIT:

Voor de gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zeeland
2. O.L.A.Z.
3. RUD Zeeland
4. Sabewa
5. Veiligheidsregio Zeeland
6. Dethon
7. CVV Zeeuws-Vlaanderen

een zienswijze in te dienen volgens bijgevoegde concept zienswijzen.

Sluis, 3 juli 2025

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

mr. P. T. G Claeijs

De voorzitter,

mr. M. M. D. Vermue